

Правління Національного банку України

ПОСТАНОВА

05 грудня 2019 року

м. Київ

№ 147

Про затвердження Змін до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями

Відповідно до статей 6, 7, 15, 56 Закону України “Про Національний банк України”, статей 44, 49 та 66 Закону України “Про банки і банківську діяльність”, з метою сприяння додержанню стійких темпів економічного зростання Правління Національного банку України **постановляє**:

1. Затвердити Зміни до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, затвердженого постановою Правління Національного банку України від 30 червня 2016 року № 351 (зі змінами), що додаються.

2. Департаменту методології (Наталія Іваненко) після офіційного опублікування довести до відома банків України інформацію про прийняття цієї постанови.

3. Контроль за виконанням цієї постанови покласти на першого заступника Голови Національного банку України Катерину Рожкову.

4. Постанова набирає чинності з дня, наступного за днем її офіційного опублікування.

Голова

Яків СМОЛІЙ

Інд. 22

ЗАТВЕРДЖЕНО
Постанова Правління
Національного банку України
05 грудня 2019 року № 147

Зміни до Положення про визначення банками України розміру
кредитного ризику за активними банківськими операціями

1. Підпункт 1 пункту 76 розділу V після слова “заставу” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”.

2. У розділі X:

1) у пункті 107:

у підпункті 1:

в абзацах першому та третьому слово “застава” у всіх відмінках замінити відповідно словами “застава/забезпечення на підставі права довірчої власності” у відповідних відмінках;

в абзаці п'ятому:

перше речення після слова “майно” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

у другому реченні слово “застава” у всіх відмінках замінити відповідно словами “застава/забезпечення на підставі права довірчої власності” у відповідних відмінках;

у другому та третьому реченнях абзацу першого, абзацах другому, третьому та шістнадцятому підпункту 2 слово “застава” у всіх відмінках замінити відповідно словами “застава/забезпечення на підставі права довірчої власності” у відповідних відмінках;

у підпункті 3:

в абзаці першому:

друге речення після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

у третьому реченні:

після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

цифри “12–14, 17, 19–22, 25–26” замінити цифрами та словом “13–15, 18, 20–22, 24, 27, 28 таблиці”;

абзац другий після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

в абзаці першому підпункту 4:

друге речення після слова “заставу” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

у третьому реченні:

слово та цифри “рядках 12, 14, 15, 17, 18, 27” замінити словом та цифрами “пунктах 13, 15, 16, 18, 19, 23”;

після слів “заставу”, “заставленого майна” доповнити відповідно словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

у другому та третьому реченнях підпункту 5 слово “застава” у всіх відмінках замінити відповідно словами “застава/забезпечення на підставі права довірчої власності” у відповідних відмінках;

2) пункт 108 після слова “заставу” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

3) пункт 110 після слова “заставодавцями” доповнити словами “/довірчими засновниками”;

4) у пункті 113:

перше речення абзацу першого після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

підпункт 1 після слова “заставою” доповнити словами “/забезпеченням на підставі права довірчої власності”;

підпункт 2 після слів “договір застави”, “застави” доповнити відповідно словами “/договір про встановлення довірчої власності”, “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

підпункт 4 після слів “заставу”, “заставодавця” доповнити відповідно словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”, “/довірчого засновника”;

підпункт 5 після слова “заставу” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

абзац другий підпункту 6 після слова “заставою” доповнити словами “/забезпеченням на підставі права довірчої власності”;

5) пункт 114 після слів “вартість застави”, “договорі застави” доповнити відповідно словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”, “/договорі про встановлення довірчої власності”;

6) у пункті 115:

перше речення абзацу першого після слів “вартість застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

підпункт 1 після слів “договір застави”, “застави” доповнити відповідно словами “/договір про встановлення довірчої власності”, “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

підпункт 2 після слова “заставу” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

абзац другий підпункту 3 після слова “заставою” доповнити словами “/забезпеченням на підставі права довірчої власності”;

7) пункт 116 після слів “вартість застави”, “договорі застави” доповнити відповідно словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”, “/договорі про встановлення довірчої власності”;

8) пункт 117 після слів “вартість застави”, “предмет застави” доповнити відповідно словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

9) пункти 118, 119 після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

10) у пункті 120:

в абзаці першому:

після слова “заставою” доповнити словами “/забезпеченням на підставі права довірчої власності”;

цифри “27” замінити цифрами та словом “28 таблиці”;

абзац шостий після слова “застави” доповнити словами “/забезпечення на підставі права довірчої власності”;

11) у пункті 121:

підпункт 3¹ після слова “заставадацем” доповнити словами “/довірчим засновником”;

у підпункті 4 цифри “11” замінити цифрами та словом “12 таблиці”;

у підпункті 5 цифри “12–27” замінити цифрами та словом “13–28 таблиці”.

3. У розділі XI:

1) у пункті 123:

підпункт 2 після слова “засобів;” доповнити словами “кредити, надані боржнику – фізичній особі, яка є суб’єктом господарювання, на придбання майна, товарів (робіт, послуг), пов’язаних з підприємницькою діяльністю;”;

підпункт 3 доповнити новим абзацом такого змісту:

“групи кредитів, наданих боржникам – фізичним особам, які є суб’єктами господарювання, на придбання майна, товарів (робіт, послуг), пов’язаних з підприємницькою діяльністю;”;

2) пункт 127¹ викласти в такій редакції:

“127¹. Банк об’єднує в групи кредити, надані боржникам – фізичним особам, які є суб’єктами господарювання, на придбання майна, товарів (робіт, послуг), пов’язаних з підприємницькою діяльністю, за якими загальна сума

боргу кожного з боржників за такими кредитами не перевищує 5 000 тис. грн, або еквівалент цієї суми в іноземній валюті, визначений за офіційним валютним курсом, установленим Національним банком на дату оцінки кредитного ризику (далі – група кредитів фізичних осіб, які є суб'єктами господарювання, для здійснення підприємницької діяльності).”;

3) розділ після пункту 127¹ доповнити новим пунктом 127² такого змісту:

“127². Банк визначає клас боржника за кредитами, включеними до груп кредитів фізичних осіб та до груп кредитів фізичних осіб, які є суб'єктами господарювання, для здійснення підприємницької діяльності, ґрунтуючись на своєчасності погашення боргу (залежно від кількості днів прострочення погашення боргу).”;

4) розділ після пункту 128 доповнити новим пунктом 128¹ такого змісту:

“128¹. Банк за кредитами, включеними до групи кредитів фізичних осіб, які є суб'єктами господарювання, для здійснення підприємницької діяльності, визначає значення коефіцієнта:

1) ймовірності дефолту (PD) боржників – на підставі визначеного класу згідно з таблицею 7 додатка 9 до цього Положення;

2) втрат у разі дефолту (LGD) – залежно від рівня покриття боргу вартістю предмета застави згідно з таблицею 7 додатка 9 до цього Положення.”;

5) підпункт 2 пункту 132 після слів “юридичних осіб” доповнити словами “та груп кредитів фізичних осіб, які є суб'єктами господарювання, для здійснення підприємницької діяльності,”.

4. У додатках до Положення:

1) пункт 4 додатка 2 викласти в такій редакції:

“4. Документи щодо застави/забезпечення на підставі права довірчої власності (включаючи її/його моніторинг):

1) договори застави (іпотеки)/договори про встановлення довірчої власності, додаткові договори до них, гарантійні листи;

2) документи, що підтверджують повноваження особи підписувати договори застави (іпотеки)/договори про встановлення довірчої власності, додаткові договори до них від імені боржника/контрагента банку;

3) юридична документація заставодавця/довірчого засновника/поручителя;

4) копії правовстановлюючих документів на майно (майнові права), що передається в забезпечення;

5) документи, що підтверджують ринкову вартість заставленого майна/забезпечення на підставі права довірчої власності;

6) документи, що свідчать про наявність та якість збереження заставленого майна/забезпечення на підставі права довірчої власності (акти, довідки, договори страхування майна, що відповідають умовам, визначеним у підпункті 4 пункту 107 розділу X Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями, матеріали перевірок);

7) документи, що свідчать про обтяження майна та його державну реєстрацію відповідно до вимог законодавства України;

8) договори страхування заставленого майна/забезпечення на підставі права довірчої власності, документи, що підтверджують сплату страхового платежу (за наявності).”;

2) додаток 6 викласти в такій редакції:

“Додаток 6
до Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями (у редакції постанови Правління Національного банку України від 05 грудня 2019 року № 147)

(пункт 33 розділу II)

Прийнятне забезпечення та коефіцієнти ліквідності забезпечення

Таблиця

№ з/п	Вид забезпечення/застави	Коефіцієнт ліквідності	
		забезпечення / забезпечення на підставі права довірчої власності	застави
1	2	3	4

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
1	<p>Безумовні та безвідкличні гарантії/ безвідкличні резервні акредитиви, що виконують функції фінансової гарантії:</p> <p>Кабінету Міністрів України;</p> <p>урядів країн, що мають інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою;</p> <p>банків та інших установ, що мають інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою;</p> <p>міжнародних багатосторонніх банків (Міжнародний банк реконструкції та розвитку, Європейський банк реконструкції та розвитку, Міжнародна фінансова корпорація, Європейський інвестиційний банк, Європейський інвестиційний фонд)</p>	1,0 / –	–
2	<p>Безумовні та безвідкличні місцеві гарантії міських та обласних рад, що мають клас не нижче ніж 2, визначений згідно з вимогами Положення про визначення банками України розміру кредитного ризику за активними банківськими операціями</p>	0,5 / –	–
3	<p>Грошове покриття, що розміщене в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови забезпечення безперечного контролю та доступу банку-кредитора до цих коштів у разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором, з урахуванням ризику перерахунку однієї валюти в іншу</p>	1,0 / 1,0	–

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
4	Державні цінні папери за операціями репо, які ґрунтуються на двосторонньому договорі між банком та його контрагентом про купівлю державних цінних паперів із одночасним зобов'язанням контрагента викупити державні цінні папери за обумовленою в договорі ціною та на обумовлену дату	Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому Національним банком для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення / –	–
5	Цінні папери, емітовані центральними органами виконавчої влади України або гарантовані Кабінетом Міністрів України	– / –	Дорівнює коригуючому коефіцієнту, встановленому Національним банком для операцій рефінансування на дату врахування вартості забезпечення
6	Цінні папери, емітовані Національним банком України	– / –	1,0
7	Цінні папери емітентів, які мають інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою	– / –	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

1	2	3	4
8	Облігації міжнародних фінансових організацій, які на умовах, визначених своїм установчим актом, та/або відповідно до міжнародного договору України здійснюють емісію облігацій на території України	– / –	1,0
9	Майнові права на грошові кошти, розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку, який має інвестиційний рівень кредитного рейтингу за міжнародною шкалою, за умови, що строк розміщення коштів не менший, ніж строк користування активом	– / –	1,0
10	Іменні ощадні (депозитні) сертифікати, що випущені банком-кредитором, або майнові права на грошові кошти боржника чи майнового поручителя, що розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування	– / –	1,0
11	Банківські метали, що розміщені на зберіганні в банку-кредиторі впродовж строку, який є не меншим, ніж строк користування активом, за умови безперешкодного доступу банку-кредитора до зазначеного предмета застави в разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором	– / Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора, але не більше 1,0
12	Майнові права на банківські метали, які розміщені на вкладному (депозитному) рахунку в банку-кредиторі на строк, не менший, ніж строк користування активом, за умови безперешкодного	– / –	Визначається внутрішнім положенням банку-кредитора,

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

	доступу банку-кредитора до зазначеного предмета застави в разі невиконання боржником зобов'язань за кредитною операцією, що обумовлено договором		але не більше 1,0
13	Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (квартири), оформлене на правах власності	– / 0,9	0,75
14	Легкові автомобілі	– / 0,9	0,75
15	Нерухоме майно, що не належить до житлового фонду (крім земельних ділянок), оформлене на правах власності	– / 0,85	0,6
16	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що не належить до житлового фонду, і площа яких безпосередньо використовується під час функціонування об'єкта	– / 0,85	0,6
17	Іпотечні облігації, емітовані фінансовою установою, більше ніж 50 відсотків корпоративних прав якої належить державі та/або державним банкам, якість іпотечного покриття за якими відповідає вимогам законодавства України	– / –	0,6
18	Нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки), оформлене на правах власності	– / 0,7	0,55
19	Земельні ділянки, оформлені на правах власності, на яких розташоване нерухоме майно, що належить до житлового фонду (будинки), і площа яких безпосередньо використовується під час функціонування об'єкта	– / 0,7	0,55
20	Транспортні засоби (крім легкових автомобілів)	– / 0,65	0,5

Продовження додатка 6
Продовження таблиці

21	Об'єкти у формі цілісного майнового комплексу	- / 0,65	0,5
22	Устаткування	- / 0,65	0,5
23	Земельні ділянки (крім земельних ділянок, за якими їх купівля, продаж та зміна цільового призначення (використання) обмежені на законодавчому рівні) без земельних поліпшень, оформлених на правах власності	- / 0,45	0,35
24	Товари, прийняті на зберігання за подвійним складським свідоцтвом (протягом строку зберігання товару на підставі застави цього свідоцтва)	- / 0,4	0,4
25	Цінні папери (крім цінних паперів інститутів спільного інвестування), емітовані резидентами, які внесені до першого рівня лістингу та перебувають у ньому не менше трьох місяців поспіль до дати розрахунку розміру кредитного ризику за активом	- / -	0,4
26	Цінні папери, емітовані органами місцевого самоврядування	- / -	0,4
27	Товари в обороті або в переробці	- / 0,4	0,4
28	Біологічні активи	- / 0,4	0,4

”;

3) додаток 9 після таблиці 6 доповнити новою таблицею 7 такого змісту:

Продовження таблиці 7

1	2	3			< 20% або за відсутності застави											
			грн	ін. вал.	грн	ін. вал.	грн	ін. вал.	грн	ін. вал.	грн	ін. вал.	грн	ін. вал.	грн	ін. вал.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17
1	До 7	1	0,005– 0,12	0,005– 0,13	0,80– 0,90	0,85– 0,95	0,64– 0,79	0,69– 0,84	0,48– 0,63	0,53– 0,68	0,32– 0,47	0,37– 0,52	0,16– 0,31	0,21– 0,36	0,15	0,20
2	Від 8 до 30	2	0,13– 0,32	0,14– 0,35												
3	Від 31 до 60	3	0,33– 0,62	0,36– 0,68												
4	Від 61 до 90	4	0,63– 0,99	0,69– 0,99												
5	Більше 90	5	1,0	1,0												

”.

У зв'язку з цим таблиці 7–9 уважати відповідно таблицями 8–10.

5. У тексті Положення посилання на таблиці 7–9 додатка 9 замінити посиланнями відповідно на таблиці 8–10 додатка 9.

Директор
Департаменту методології

Наталія ІВАНЕНКО

ПОГОДЖЕНО
Перший заступник Голови
Національного банку України
_____ К. РОЖКОВА

(підпис)

“ ____ ” _____ 2019 року

(дата)